

Dominik Ceglar

Živeti dobro: nujnost vrlin v življenju kristjana

Pred začetkom članka moram sprva povedati, da sem v mnogem globoko sprevržen. Dvomim, da obstaja dan, ko nisem vsaj v nečem grešil in velikokrat tudi v velikih rečeh.

A ravno zaradi te svoje grešnosti, zaradi svoje šibkosti spoznavam, koliko boljši človek bi lahko bil, koliko bolj stanoviten bi lahko bil in preko tega, koliko bolj srečen bi lahko v življenju bil. Zaradi žalosti in trpljenja, ki ju prinese greh, se zavedam, kako pomembno vprašanje je, kako živeti polno življenje, kako se čim bolj ogniti dodatnemu trpljenju v življenju, kako skratka živeti dobro življenje.

Aristotel si v Nikomahovi etiki postavi podobno vprašanje. Sprašuje se, po čemu človek najbolj hrepeni in kako to doseči. Spozna, da ljudje hrepenijo po marsičem: po denarju, po slavi, po ugodju ... A vse te želje lahko strnemo v eno željo: željo po sreči. Človek si v življenju želi, da bi bil čim bolj srečen.

Aristotelov odgovor se nam zdi dokaj razumljiv. A tukaj se postavi vprašanje: kako postati srečen? Biti srečen oz. živeti dobro (kar je zanj popolnoma enako), je: »udejstvovanje duše v skladu z vrlino.« Da bi živeli dobro, da bi bili srečni, moramo delovati v skladu s krepostmi. S tem načelom so se strinjali praktično vsi veliki misleci do dobe razsvetljenstva.

A kaj sploh so kreposti? Slovenci imamo za grško besedo *aretí* več lepih besed, ki v mnogem razkrijejo njihovo bistvo. Beseda krepost tako izhaja iz besede krepak, nekaj kar te naredi krepkega, trdnega; Vrlina iz besede vrl, vroč, ognjevit; čednost, nekaj kar te dela čednega, lepega. Krepost oz. vrlina oz. čednost je torej nekaj, kar te naredi bolj trdega, ognjevitega, lepega. Katekizem katoliške Cerkve kreposti definira kot:«... trajno in trdno razpoloženje delati dobro.» Povedano z besedami sv. Tomaža Akvinskega: »... kreposti so navade (habitus).« (STh I, II, q55,a1))

Kreposti so torej dobre navade, ki človeka vodijo v delanju dobrega. Kreposti je veliko. Akvinski jih recimo našteje 64. A vse te lahko zaobjamemo v sedmih glavnih krepostih, ki se naknadno delijo na 4 kardinalne ter 3 teološke.

Kardinalne (iz lat. besede cardo, vrata: ta ki odpirajo vrata ostalim krepostim) so kreposti, katerih pomembnost so zagovarjali že antični misleci. So kreposti, katere lahko pridobi vsak človek, ne glede na versko pripadnost, življenjski stan ali starost. Te kreposti so štiri: razumnost, pravičnost, srčnost in zmernost.

Teološke kreposti so kristjanu najverjetneje znane, a po navadi ne vedo, da se pojmujejo kot kreposti in kakšne so kot take. Pavel jih skupaj omeni v prvem pismu Korinčanom:« Za zdaj pa ostanejo vera, upanje, ljubezen, to troje.« Te kreposti pridobi kristjan s krstom in jih ohranja in gradi, če je v stanju posvečujoče milosti. Pri tem so drugačne od kardinalnih, saj jih Bog vtisne v človeka. So temelj kristjanovega moralnega življenja.

Skozi prihodnje mesece bomo spoznali vsako od glavnih kreposti. Začeli bomo z kardinalnimi, saj se tičejo vsakega posameznika, na koncu pa si bomo bolj podrobno ogledali še teološke, zlasti ljubezen, saj je, kakor Pavel pravi, od vseh še najbolj pomembna.

Oznanila

Bliskovito se je odvilo leto 2025. Stojimo na pragu leta 2026. Kaj nam bo prineslo? Kako se bomo odločali? Najpomembnejše bodo naše osebne odločitve. Zanje bomo odgovarjali. Naše osebne odločitve vplivajo tudi na družbeno dogajanje. Novo leto bo leto volitev. Če smo v letu 2025 tarnali nad zbeganimi odločitvami predstavnikov, ki so bili izbrani, da nam krojijo usodo grenkih zakonov, bomo kolo sreče lahko obrnili v smer, od koder bomo pričakovali življenje, ne smrt, svetlobo, ne temo.

V Sloveniji je izraz politika napačno razumljen. Vsak državljan se mora vtikati v politiko, vsaka družbena ustanova še bolj. Politika je skrb za narodov blagor, za dostojno javno življenje. Če pometam ulico, to je politika. Mesto je polis. Skrb za mesto je politika. Politika je, če napišem in objavim to, kar mislim in sem prepričan, ker mi je mar za skupno dobro. Gorje državljanom, ki se ne vtikajo v politiko. Dober politik je človek, ki ima veliko skrb za dobro ljudstva. Ne gre le za človeka, ki sedi v državnem zboru in dviga roko ali daje predloge in utemeljuje svoje prepričanje. To je samo vršiček političnega drevesa. Drevo politike mora imeti globoke korenine, mora imeti dostop do izvira, če ne, se posuši ali daje le slabe sadove. Dober politik je človek, ki veliko razmišlja in si vzame čas za tišino, samoto, da sliši šepet Duha in ne ropot različnih vsiljivcev. Potrebna nam je milost in ne denar, življenje na dolgi rok, zdrav razum in ne posnemanje vzorcev, ki prihajajo od ne vem kod.

Program župnije Janeza Krstnika za leto 2026:

1. Iskati človeka in mu dati vrednost z zanimanjem zanj, da ga pozdravim v javnosti, da sem veder in dobrohoten...
2. Zbirati ljudi k skupni molitvi in okrepiti osebno molitev.
3. Vabiti in spodbujati k udeležbi nedeljske maše, od koder prihaja življenje in Božja pomoč.

Za ta program je potrebno imeti pogum, vztrajnost in samostojnost.

V leto 2026. bomo vstopili s polnočnico. Vsak lahko izbere ta ali utečen način v leto 2026. Razlika je očitna. Ni pomembna množica, pomembna je Božja moč, ki se spušča k pogumnim. Leto 2026 se ne bo nikdar več ponovilo. Samo enkrat ga bomo živeli. Kako?

Na **Novo leto** bodo maše ob 8.00, ob 10.00 in ob 19.00. Naj bodo naša voščila spodbudna, originalna in pogumna!

Predlagam, da poživimo praznovanje prvih petkov in prvih sobot. Spoved, obhajilo in udeležba maše bodo spremninjali naše srce, ki se bo postopoma upodabljalo po Jezusovem srcu, kar je smisel in namen tega čaščenja.

Tretji sveti večer bo v ponedeljek, 5. januarja. Družinski blagoslov naj ne izostane. V torek, 6. januarja, pa obiščimo Jezusa po zgledu svetih treh kraljev in mu prinesimo dar za misijone. Ob 8.00 in ob 19.00, ob 15.00 v Domu Janeza Krstnika.

8. januarja Finžgarjeva galerija pripravlja odprtje razstave **Sarajevski odtisi** Petre Strban.

Božični čas bomo zaključili v nedeljo Jezusovega krsta in se zahvalili, da smo otroci Boga, torej dediči nebes.

Priprava na krst bo v torek, 13. januarja, ob 19.00.

Gospod je mir je geslo letošnjega **svetopisemskega maratona**, četrtek, 22. 1. – nedelje, 25. 1. 2026. Prijave so že odprte. Letos bomo brali v kapeli DJK, petek 23. 1. od 9.00 – 10.00 ure.

Svet veroučne šole bo zasedal v petek, 23. januarja, ob 19.00.

Naj bo leto 2026. polno topline, vedrine, veselja, dobrih spodbud, zahvaljevanja, odpuščanja in pomoči tistim, ki so najbolj potrebni!

Župnija Ljubljana Trnovo januar 2026

Naše upanje je Jezus

Mitja Borko

Škof Anton Vovk –
velikan vere in slovenstva

Čas po II. sv. vojni je bil čas velikega trpljenja slovenskega naroda, čas nepojmljivega terorja komunistične oblasti nad kristjani, čas pobojev v Kočevskem Rogu, čas množičnega eksodusa verujočih Slovencev v tujino, v Ameriko in Argentino. OZNA je kot inštrument represivnega totalitarnega sistema nadzorovala vse pore družbenega življenja, zlasti verujoče in še zlasti duhovnike. Škof Anton Vovk (19. 5. 1900 – 7. 7. 1963) je bil v komunističnem sistemu Jugoslavije kot škof osrednje slovenske škofije, skupaj z zagrebškim škofom in kradinalom Alojzijem Stepincem, državni sovražnik številka ena. Bil je žrtev dobro znanega atentata, ki se je zgodil v nedeljo 20. januarja 1952 v Novem Mestu. To je bil le eden od poskusov atentatov nanj, najbolj očiten in medijsko izpostavljen. Poleg tega je bil očiten še poskus atentata v Kočevski Reki, ko je bil za pokopališkim obzidjem v pripravljenosti mitraljezec, vendar se je g. škof Vovk odločil, da se v Ribnico vrnejo po drugi poti. Oba dogodka in stalna zaslišanja OZNE so skrbno opisani v knjigi »V spomin in opomin«, ki je izšla šele 40 let po njegovi smrti.

Kot omenjeno v uvodu se je škof Anton Vovk v nedeljo 20. januarja 1952 namenil v Stopiče pri Novem mestu. Župnijski upravitelj g. Vinko Toš ga je zaprosil, da bi opravil blagoslov prenovljenih orgel v tamkajšnji župnijski cerkvi Marije Tolažnice, ki jih je obnovil orglarski mojster Andrej Benda iz Mengša. Škof Vovk se je ta dan ob 6. uri zjutraj nič hudega sluteč iz Ljubljane odpravil na pot z vlakom v spremstvu stolnega dekana dr. Franca Kimovca in župnijskega upravitelja iz Mengša g. Franca Čampe, ki ga je g. Toš posebej povabil kot prijatelja in dušnega pastirja mojstra Bende. Od Ljubljane do Novega mesta so potovali z vlakom, od Novega mesta do 8 kilometrov oddaljenih Stopič pa naj bi se peljali z dvema zapravljivčkoma. Škof Vovk s spremljevalcema na vlaku ni niti opazil neznancev, ki so se hodili mimo. Ob vstopu v predor Sv. Ana (452 m) pred Mirno Pečjo jih je približno na sredini predora iz stropa oblila neka tekočina, zasmrdelo je po karbolineju. Presenečeni so si brisali solzne oči in čistili obleko. Vlak je pripeljal na novomeško postajo ob 8:16. Na peronu jih je že čakala očitno naščuvana skupina kakih 50 provokatorjev, ki so jih obmetavali s kepami snega in grdo žalili. Naenkrat je pričel neki moški iz polne steklenice na škofa brizgati bencin, nekdo drug pa je pritaknil vžigalico in škof je bil v trenutku v ognju. Množica je kričala »Ubijmo hudiča! Crkne naj hudič!«. Škof je z rokavicami hitro odpel suknjo in jo odvrgel, prav tako goreč kolar iz celuloida. Nihče drug ni bil opečen, škof pa je utrpel hude opekline. Sprevodnik je krilil z rokami, da bo škodo treba plačati, prisotni miličnik jih je nato odpeljal v čakalnico. Zločinski poskus atentata je g. škof čudežno preživel.

Ob množici dokumentiranih spominov na pokončnega in neuklonljivega škofa Antona Vovka, velikana vere in Slovenstva, pa sem sam doživel dva dogodka, zaradi katerih sem se odločil, da tudi dodam dva kamenčka v mozaik spominov na škofa Vovka, ki ga osebno seveda nisem poznal. V 70. in 80. letih sem bil zaposlen v Iskri. Spominjam se sodelavca, ki je pripovedoval, da je bil v času atentata tudi on na peronu v Novem Mestu. Žal mi je, da ga takrat niti nisem znal vprašati, naj o tem pove kaj več. Drugi dogodek pa se je zgodil leta 2009, ko sem na povabilo takratnega župnika

g. Marjana Lampreta obnavljal sistem ozvočenja v cerkevi sv. Martina v Šmartnem pri Litiji. Po opravljenem delu me je g. župnik povabil h garaži ob župnišču in mi pokazal bleščeč avto Mercedes 220 S Automatic rekoč, da so ga škofu Vovku leta 1962 podarili ameriški Slovenci. Pri obnovi mercedesa je g. župnik Marjan našel svetinjico s podobo Matere Božje, ki je nameščena tam, kjer je bila od začetka, pri malem prednjem ogledalu. Potem me je g. župnik Marjan odpeljal do gradu Bogenšperk in nazaj. Vozil sem se torej v avtomobilu in sedel na sedežu, na katerem je sedel tudi g. škof Vovk. To je bil poseben, milosten občutek, hvaležen in počaščen sem, da sem ga smel doživeti.

Bolniška soba

Imam ga na steni, na križu visi,
oblit je s krvjo pa nič ne ječi.
Ga gledam ponoči, ko ne morem zaspat,
vse svoje težave povem mu takrat.

Ponoči v obrisih, gledam ta križ in Boga,
ga prosim vdano, da zdravje mi da.
Sem ravno v razmerju, ko vse me boli,
nesreča je tista, ki se zgodi.

Tukaj v sobi, ko sva kar dve, pomislim na njo,
ko tiho trpi, bolečino razžira, otožni kimljaj,
ko roke oklepajo molek, že stokrat prebran.

Dajte, molite za tole gospo,
je križ pretežak za njeno telo.
Zdaj, ko le Zanj v mislih živi,
ozdravi jo Bog, to zmoreš le Ti.

Ana Krajnik je oskrbovanka
v Domu Janeza Krstnika.
Pesem je zapisala v decembru 2025.

Slika na naslovnici:

Slovenski nadškof in Božji služabnik **Anton Vovk** se je rodil v Vrbi na Gorenjskem, v isti hiši kot 100 let pred njim France Prešeren. Anton je bil Prešernov pranečak. Slovel je kot dober govornik in bil zelo priljubljen ljudski škof. 20. januarja 1952 je na svoji pastirski poti doživel sovražni napad zažiga v Novem mestu. Na spominski tabli je zapisano: Na svetu imate tisko, toda bodite pogumni, jaz sem svet premagal. (Jn 16,33)
Njegovo geslo: **V Gospoda zaupam** je vir upanja tudi v letu 2026.

p. Jože Roblek

O upanju

Upaj v Gospoda, bodi pogumen, tvoje srce naj se okrepi, upaj v Gospoda. (Ps 27)

Popojni papež Frančišek je dejal, da je sveto leto, za katerega sem želel, da bi bilo posvečeno temi »Romarji upanja«, ugodna priložnost za razmišljanje o tej temeljni in odločilni krščanski kreposti. Upanje namreč ni zgolj dejanje optimizma, ko včasih upamo, da bomo opravili izpit na univerzi (»Upam, da mi bo uspelo«) ali si želimo lepega vremena za izlet v naravi v pomladanski nedelji (»Upajmo, da bo lepo vreme«). Ne, upanje pomeni čakati na nekaj, kar nam je že bilo dano: odrešenje v večni in neskončni Božji ljubezni. Upati torej pomeni sprejeti to darilo, ki nam ga Bog ponuja vsak dan. Upati pomeni okušati čudežnost dejstva, da nas ljubi, išče in želi Bog.

Vsakega bralca tega besedila vabim h preprostem a konkretnemu dejanju: zvečer, preden boste šli spat in boste prehodili dogodke in srečanja, poiščite neko znamenje upanja v pravkar minulem dnevu. Nasmeh nekoga, od katerega ga niste pričakovali, hvaležnost, ki ste jo opazili v šoli, prijaznost na delovnem mestu, gesto pomoči, čeprav majhno. Izurimo se, da bomo prepoznali upanje.

Skoraj bi obupal. Ob praznovanju svoje 50-letnice rojstva, sem pomotoma popil strup. Teden dni sem ležal na oddelku za oživiljanje. Boril sem se s mrtjo. Strašne bolečine v požiralniku. A vendar je v meni tlelo tiho upanje, da bom ozdravel. Potem sem pet tednov preživel na kliniki za uho, nos in grlo. Skoraj neznosne bolečine. Ko so se ranice v požiralniku začele zdraviti, se je požiralnik tako zožil, da nisem mogel več jesti. Kaj pa zdaj? Operacija, da mi vzamejo ves požiralnik ali pa če sem pripravljen na mehansko širjenje, bužiranje požiralnika. Zdravnik mi je rekel, da do sedaj še nihče ni zdržal bužiranja, ker je preveč boleče, ker se celotno telo upira in hoče izkašljati gumijasto cev, ko jo je zdravnik porinil skozi usta do želodca. Dvakrat na teden sem delal to vajo in to šest mesecev. Vsakokrat je ogromno sline prišlo iz ust, ker se je telo upiralo, hotelo je izvreči ta tujek. Na koncu sem bil čisto izčrpan. Zdravnik se je čudil, kako to da zdržim. Rekel sem mu, da molim, ves čas doživljam Jezusa, ki je v meni in mi daje moč. Res je, če ne bi imel te velike milosti, da smem trpeti z Jezusom, ne bi držal. Zdravnik ni bil veren, vendar se je ob tem zamislil. To je bil zanj do sedaj edini primer. Zaradi tega uspeha, je bil zdravnik nagrajen. Tako se je spet povrnilo vame zaupanje, Abrahamovo upanje, ki je upal proti upanju.

Knjiga *Vsak korak je zlat* p. Jožeta Robleka je duhovno navdihujoč zapis o hoji kot poti telesne, duševne in duhovne rasti.